

Aarhus kommune - erhvervsstruktur 2024

Hovedresultater - beskæftigelse

- Jobvæksten i Aarhus fortsatte ind i 2023. Beskæftigelsen i den private sektor rundede for første gang 150.000 lønmodtagere i 3. kvartal 2023 og voksede frem til årets udgang, hvor der i 4. kvartal var 152.210 lønmodtagerjob.
- På 10 år, siden 4. kvartal 2013, hvor beskæftigelsen for alvor begyndte at stige efter finanskrisen, er der skabt 42.000 job i den private sektor i Aarhus. Det svarer til en vækst på 38 procent.
- Jobvæksten var høj i det meste af landet efter nedlukningerne, og toppede fra 2021 til 2022. Den generelle vækst er fortsat ind i 2023, dog i et lavere tempo. Aarhus har oplevet en fremgang på 2,0 procent i løbet af det seneste år, hvilket ligger pænt over landsgennemsnittet.
- Store dele af landet har oplevet nulvækst eller tilbagegang i beskæftigelsen over det seneste år.
- I Business Region Aarhus, der har været den store jobmotor gennem de seneste år, har 5 af de 12 kommuner færre job i fjerde kvartal 2023 end året før.

Beskæftigelse fortsat

- Antallet af selvstændige ligger nogenlunde konstant i Aarhus kommune.
- Udviklingen dækker over en stigning i antal selvstændige kvinder på 25 procent, mens der er tale om et fald på 7 procent blandt mændene i perioden 2008 til 2022.
- I 2022 udgør kvinderne 38 procent af de selvstændige. I 2008 var denne andel 31 procent.
- Den private sektor (lønmodtagere + selvstændige) udgør 69,5 procent af den samlede beskæftigelse i Aarhus i 2022. Andelen er steget markant siden 2010.
- I vækstperioden 2017 til 2022 er der skabt 26.724 job i Aarhus kommune. En vækst på 13,5 procent. Den private sektor tegner sig for 20.732 job, svarende til en vækst på 15,3 procent. Den offentlige sektor er vokset med 5.992 job, hvilket er en vækst på 9,5 procent

Uddannelse

- Uddannelsesniveaueet i Aarhus er højt. Andelen af private beskæftigede med en universitetsuddannelse ligger væsentligt højere end på landsplan, mens Aalborg er på niveau og Odense under landsgennemsnittet. Kun København har en større andel.
- I Københavns kommune har mere end halvdelen af alle beskæftigede en videregående uddannelse, mens det i Aarhus er knap 43 procent. Landsgennemsnittet er 34 procent.
- Perioden 2017 til 2022 er præget af vækst i den private sektors beskæftigelse i det meste af landet. Blandt de største kommuner ligger København og Aarhus øverst, men både Odense og Aalborg kan også præstere tocifrede vækstrater.
- I alle kommuner findes den største fremgang i antal beskæftigede med en videregående uddannelse.
- Til gengæld er antal beskæftigede med en erhvervsfaglig uddannelse på samme niveau i 2022 som i 2017. Det gælder for de største kommuner og landet som helhed.

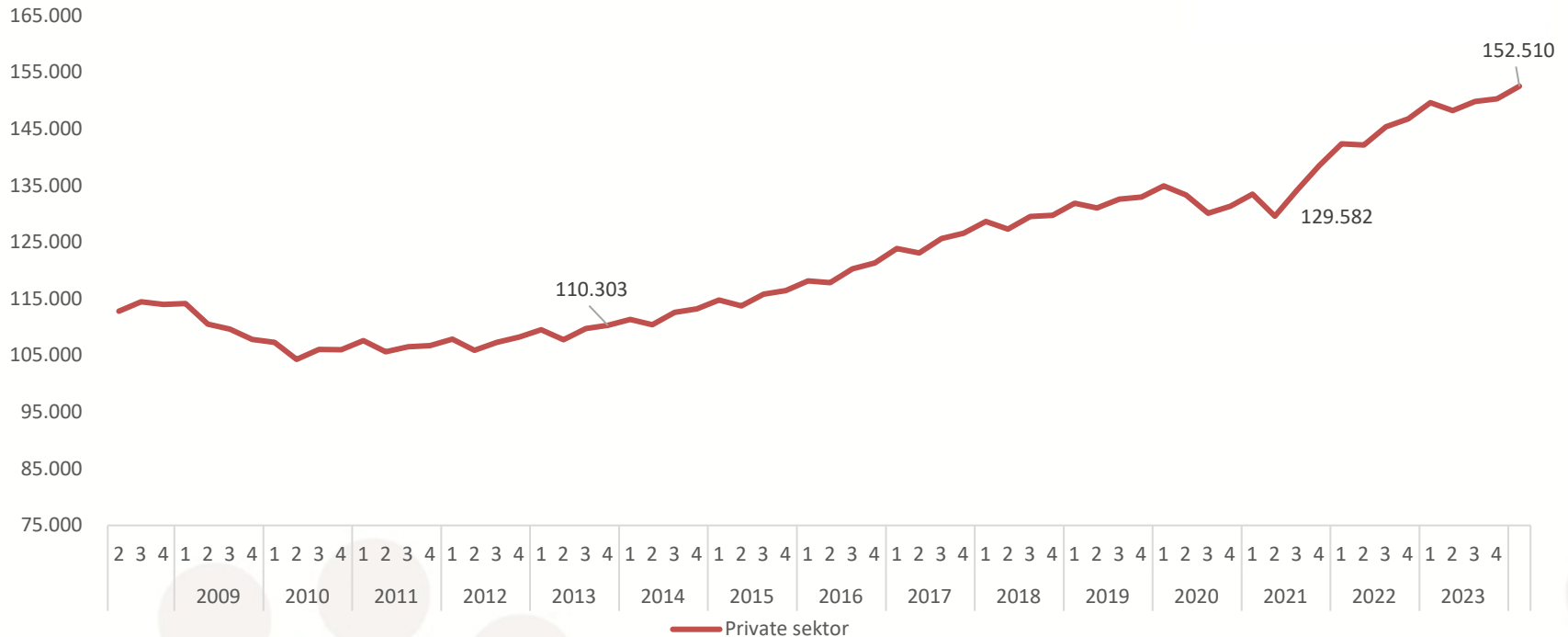
Iværksætteri

- De seneste iværksættertal fra Danmarks Statistik viser en markant stigning i antallet af nye virksomheder i Aarhus fra 2021 til 2022. Opgørelsen er baseret på en ny iværksætterdefinition, der medtager langt flere finansielle holdingselskaber og udlejningsejendomme end tidligere. Danmarks Statistik har efterfølgende rensset opgørelsen for selskaber der kun er registreret fordi de ejer et andet selskab. Der er herefter tale om et drastisk fald i antallet af nye virksomheder, der reelt ikke er set lavere siden finanskrisen.
- Generel usikkerhed, høje renter, høj inflation, høje energipriser og høje konkurstal i 2022 samt et stort fald i antal nye virksomhedsregistreringer i CVR efterlader et klart indtryk af at iværksætteraktiviteten faldt med godt 17 procent. Faldet gør sig gældende i hele landet og det lave niveau fortsætter ind i 2023.
- Det største fald inden for iværksætteri i Aarhus findes inden for Handel og Ejendomshandel, der går tilbage med henholdsvis 30 og 31 procent fra 2021 til 2022. Der er generelt tale om et fald på tværs af de fleste brancher, og det gælder for hele landet.
- Faldet i antal iværksættere gælder for både kvinder og mænd, hvor kvindernes andel ligger relativt konstant omkring en fjerdedel af alle nyetablerede iværksætterfirmaer. Til gengæld fastholder iværksættere med baggrund som indvandrere eller efterkommere nogenlunde samme niveau som tidligere. Indvandrere og efterkommere udgør i 2022 hver femte iværksætter i Aarhus.
- Iværksætterårgangen fra 2020 havde i november 2022 skabt 28.727 job på landsplan. Heraf var de 2.003 i Aarhus kommune. Generelt er iværksætternes jobskabelse høje i de seneste to år, hvor Aarhus' andel ligger på 7,0 procent.
- Iværksætterne skaber varige job. De seneste 10 iværksætterårgange bidrager på landsplan alle med mere end 22.000 job og helt op til mere end 30.000 job i 2022. I Aarhus kommune ligger jobskabelsen mellem 1.700 og 2.400 job per iværksætterårgang.
- For samtlige iværksætterårgangene 2012-2020 er antallet af job højere ved udgangen af 2022 end året efter etableringen. Til trods for at mange virksomheder falder fra under vejs kan de resterende fastholde og endda udvide den samlede beskæftigelse.
- Det kan forekomme som et paradoks at iværksætterkvinder kun udgør hver fjerde nystartede virksomhed i Aarhus, men 38 procent af de selvstændige. Forklaringen er at mange kvinder driver små enkeltmandsvirksomheder, der aldrig bliver så store, at de ifølge Danmarks statistik udgør en reel virksomhed. Et forsigtigt bud er, at omkring 35 procent af de selvstændige kvinder er indehaver af en virksomhed, der ikke indgår i firmastatistikken som en "reel" virksomhed.
- Til trods for færre iværksættere og et højt konkurstal i 2022, så er bestanden af firmaer i fortsat vækst. Det samlede antal reelle firmaer ligger på 24.000 i 2022.

Virksomhedernes eksport

- Eksportomsætningen i Aarhus' virksomheder rundede i 2021 for første gang 100 milliarder kroner. Eksporten endte på 133 milliarder, og de endelige tal for 2022 viser en stigning til 148 milliarder kroner. De foreløbige tal for 2023 viser en mindre vækst på yderligere fem milliarder
- Fødevarer, med Arla i spidsen, er den største eksportklynge i Aarhus kommune med en samlet eksport på 44,9 milliarder. Herefter følger Energi og miljø med 41,5 milliarder. Her er Vestas den dominerende virksomhed.
- De store industrivirksomheder i Aarhus, som Vestas og Arla, fylder mest med knap 86 procent af den samlede eksport i 2022. Men der er god vækst i eksporten i de aarhusianske SMVer, der fra 2016 til 2022 har øget eksporten fra 14,2 milliarder til 22,1 milliarder kroner, svarende til en vækst på 51 procent.

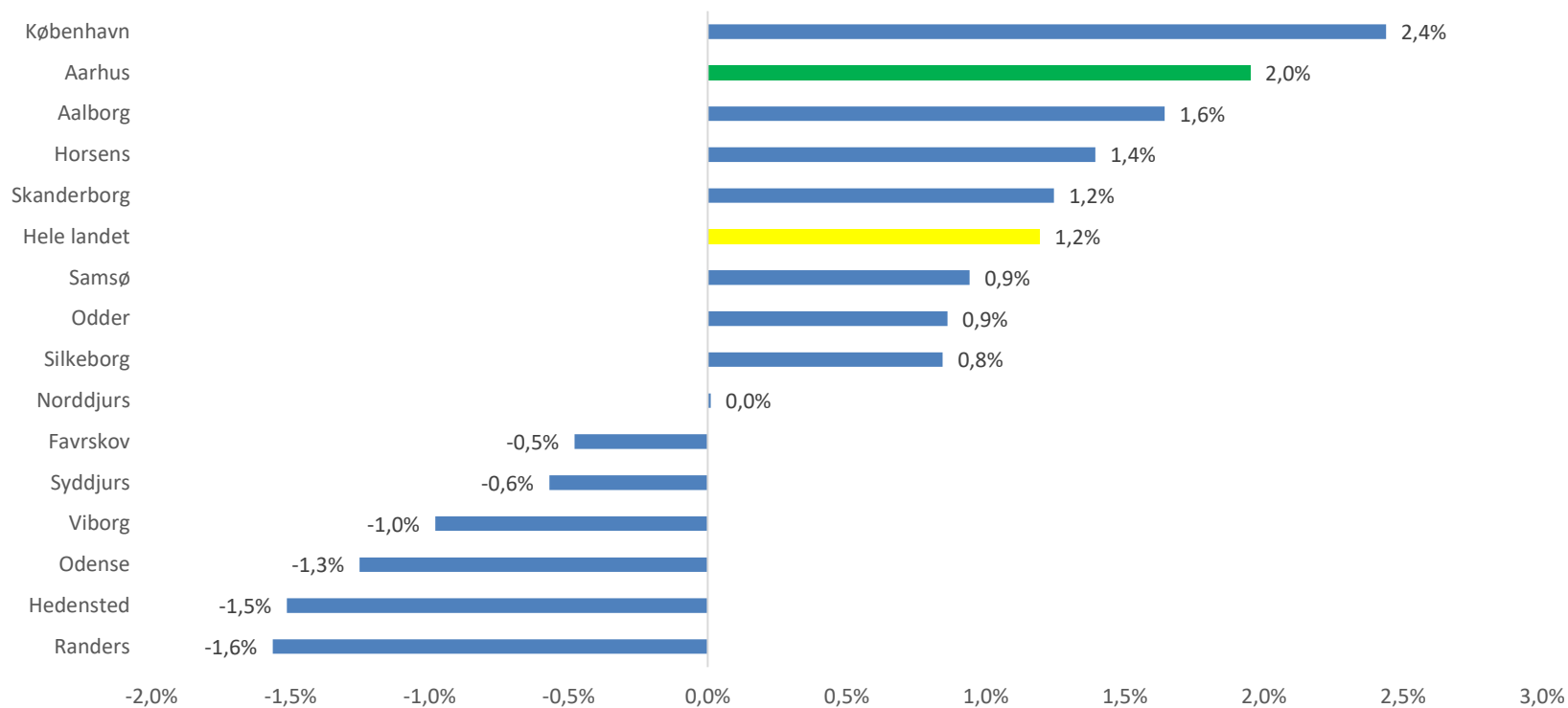
Udvikling i antal beskæftigede lønmodtagere i den private sektor i Aarhus kommune, 2008K1-2023K3

Kilde: Danmarks Statistiks lønmodtager statistik LBESK33 (for alle sektorer findes tallene i Aarhus i Tal)

Aarhus blev ikke ramt så hårdt af Finanskrisen som mange andre kommuner. Allerede i 2014 var den private sektor tilbage på niveau, og til trods for et dyk under COVID-19 er antallet af lønmodtagerjob tilbage på rekordniveau. I tredje kvartal 2023 rundede lønmodtagerbeskæftigelsen for første gang 150.000 job, og væksten fortsatte i fjerde kvartal. På 10 år er der skabt 42.000 job i den private sektor!

Udvikling i antal lønmodtagerjob i private virksomheder i udvalgte kommuner, 2022K4 - 2023K4

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks lønmodtager statistik LBESK33

Det danske "kongetal", lønmodtagerbeskæftigelsen, der opdateres en gang om måneden, har vist fremgang stort set siden januar 2021. Men det er en sandhed med modifikationer. Udviklingen det seneste år i Business Region Aarhus viser at 5 af 12 kommuner har lavere beskæftigelse i dag end for et år siden, og kun Aarhus, Horsens og Skanderborg kan præstere en højere vækst end landsgennemsnittet.

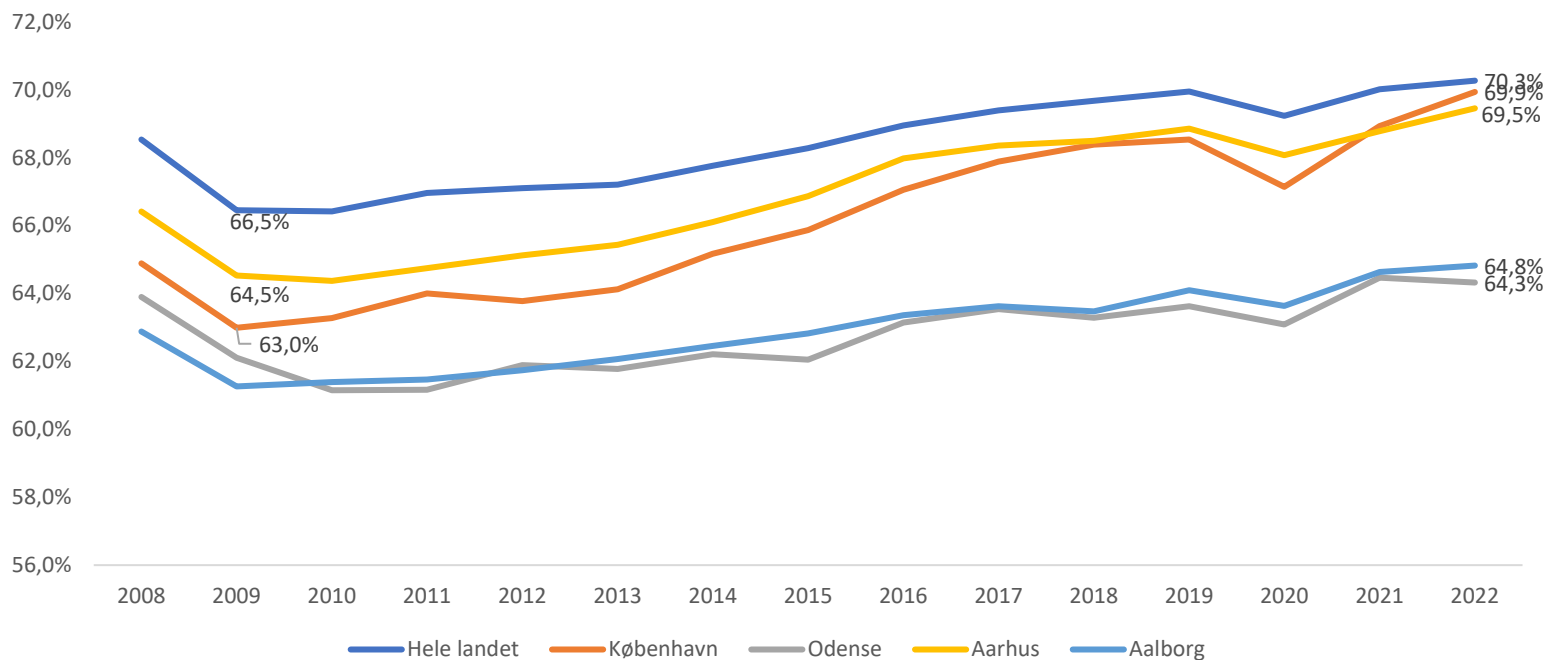
Udvikling i antal selvstændige erhvervsdrivende i Aarhus kommune 2008-2022 opgjort på køn

Kilde: Danmarks Statistik Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik

Antallet af kvinder i Aarhus, der er selvstændige er øget med 25 procent siden 2008. Antallet af selvstændige mænd er faldet med 7 procent. Det betyder at kvinderne i 2008 udgjorde 31 procent af de selvstændige og knap 38 procent i 2022.

Den private sektors andel af det samlede antal beskæftigede opgjort på kommune 2008-2022

Kilde: Danmarks statistik Registerbaseret Arbejdsstyrkestatistik

De private arbejdspladser fylder mere i København og Aarhus kommune end i de øvrige store kommuner, og nærmer sig landsgennemsnittet. Andelen har været markant stigende siden 2010. Det er med andre ord den private sektor der tegner sig for det meste af jobvæksten i det sidste årti.

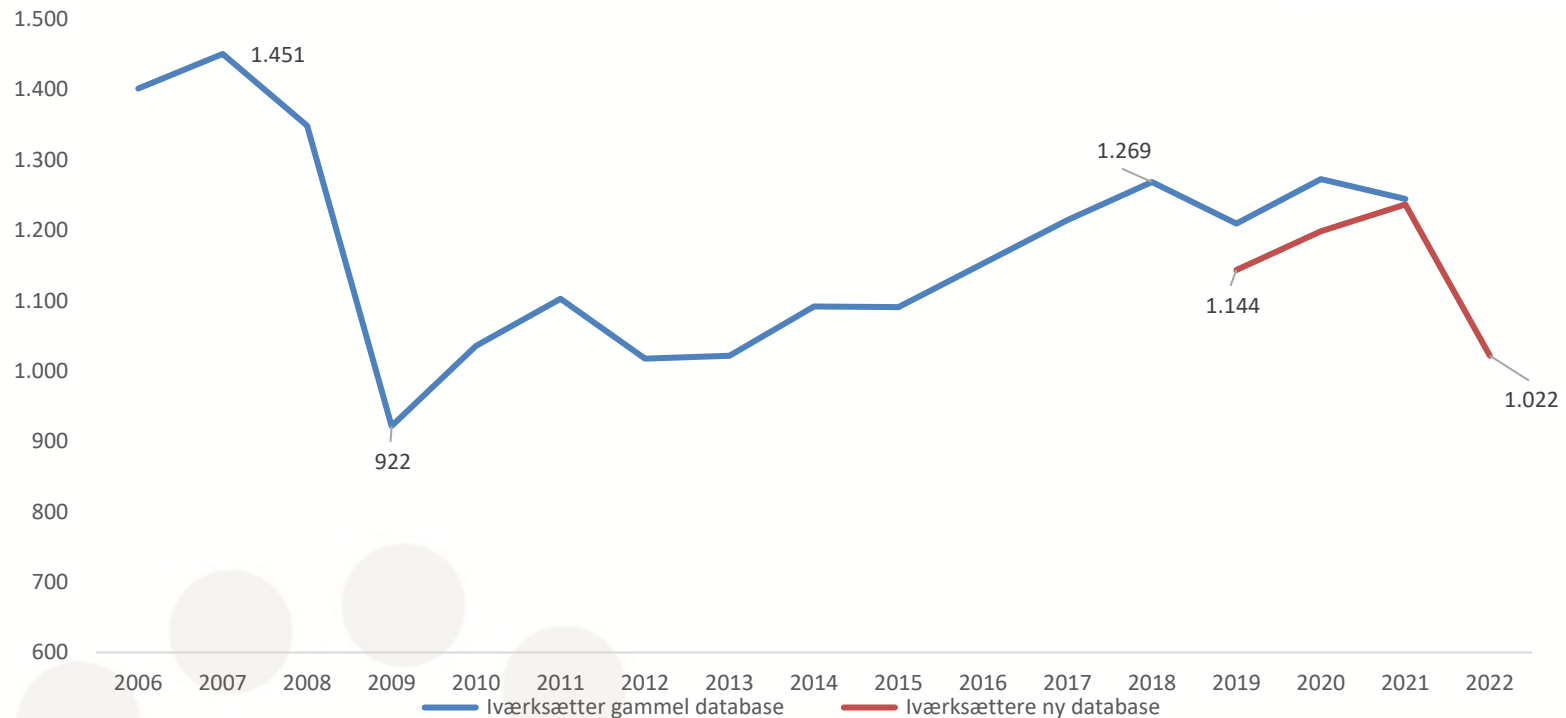
Vækst i beskæftigelsen i den private sektor opgjort efter uddannelsesniveau og område, november 2017 - november 2022

	Område	Alle uddannelser	Uden kompetencegivende uddannelse	Erhvervsfaglig uddannelse	Kort og mellemlang	Universitet
	Hele landet	10,1%	6,5%	0,6%	22,0%	31,0%
Kommune	København	16,4%	8,7%	-5,1%	28,1%	30,8%
	Odense	13,8%	11,6%	1,7%	26,8%	44,3%
	Aarhus	15,3%	12,3%	-0,3%	26,3%	34,2%
	Aalborg	11,4%	9,2%	-1,3%	25,1%	40,3%

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) – ESTAT12

Perioden 2017 til 2022 er præget af vækst i den private sektors beskæftigelse i det meste af landet. Blandt de største kommuner ligger København og Aarhus øverst men både Odense og Aalborg kan også præstere to cifrede vækstrater. Størst fremgang er der i antal beskæftigede med en videregående uddannelse. Til gengæld er antal beskæftigede med en erhvervsfaglig uddannelse på samme niveau i 2022 som i 2017.

Antal iværksættervirksomheder i Aarhus 2006-2022

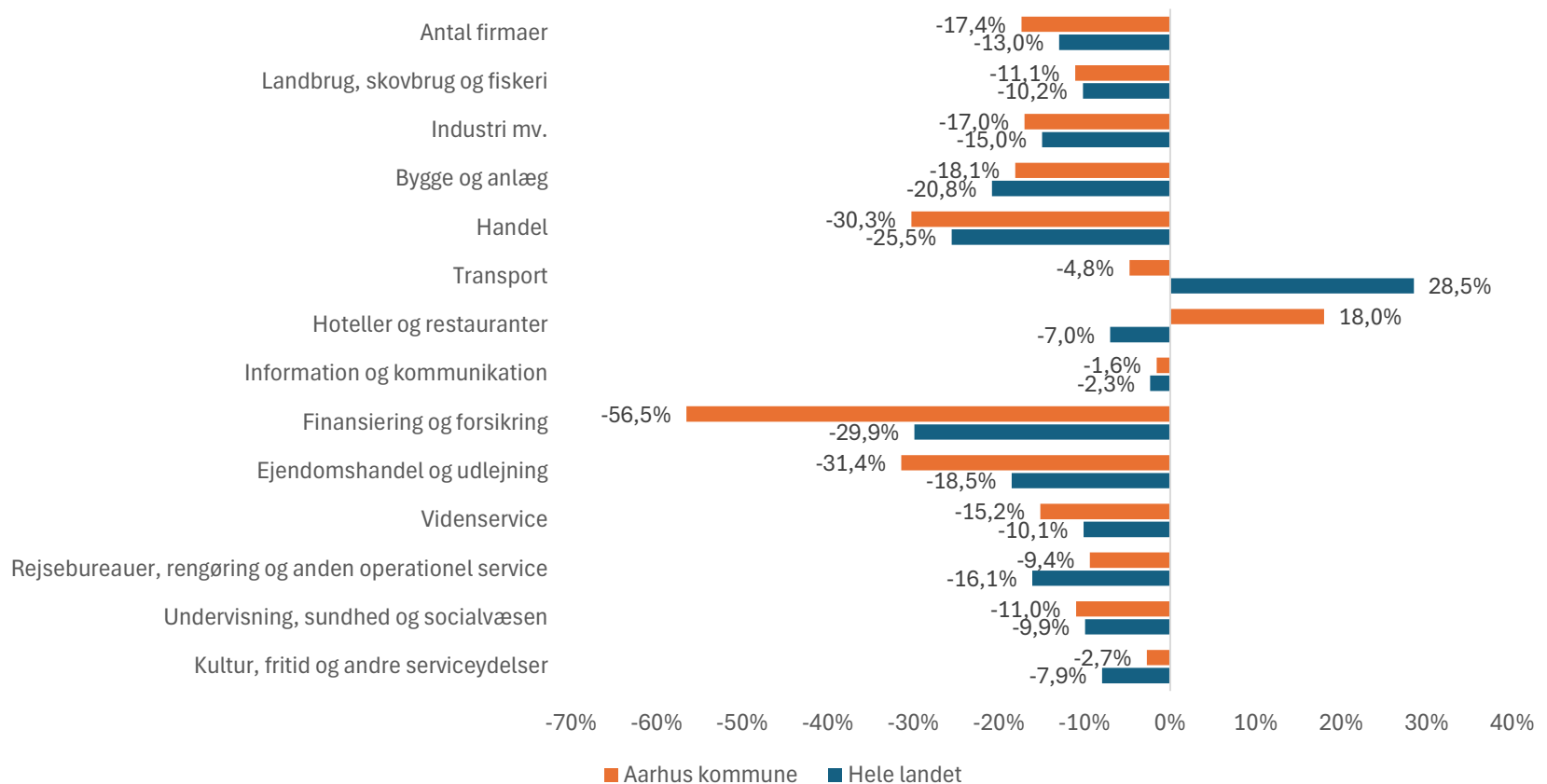

Kilde: Danmarks Statistik ny og gammel iværksætterdatabase

Danmarks Statistik har ændret iværksætterdefinition fra 2021 til 2022. Umiddelbart ser tallene sammenlignelige ud, men en højere bagatelgrænse for virksomheder har medført et fald i antal nyetableringer, særligt inden for Handel og en række kreative erhverv. Til gengæld er antallet af virksomheder øget inden for finansiering og ejendomshandel.

Der er etableret en tidsserie med den nye iværksætterstatistik og budskabet er klart. Der er tale om et markant fald fra 2021 til 2022.

Vækst i antal iværksættere 2021-2022

Faldet i iværksættertallet sker i hele landet og på tværs af stort set alle brancher. I Aarhus faldt antallet af nye virksomheder med 17,4 procent, hvilket ligger højere end på landsplan, hvor faldet ligger på 13,0 procent. Høj inflation og høje renter rammer særligt ejendomsmarkedet, hvor ejendomshandel og udlejning går 31,3 procent tilbage, mens Bygge og anlæg mister 18,1 procent. Den generelle økonomiske usikkerhed påvirker samtidig iværksætternes lyst til at etablerer handelsvirksomheder. Kun Hoteller og restauranter går frem fra 2021 til 2022.

Udvikling i nye virksomhedsregistreringer 2021-2023; 2021=100

Kommune	2021	2022	2023
København	100	86	80
Odense	100	86	84
Aalborg	100	85	77
Aarhus	100	87	83
Hele landet	100	86	84

Kilde: Udtræk fra CVR

Antallet af nye virksomheder i CVR-registeret, rensat for Holdingselskaber, genstartere mv. viser ligeledes et markant dyk fra 2021 til 2022. Samtidig viser tallene at nedgangen fortsætter ind i 2023. Nedgangen gælder for hele landet. CVR-registeret medtager alle nyregistreringer uafhængigt af virksomhedens størrelser. At faldet er lavere i Aarhus end i Danmarks Statistik tal hænger sammen med, at en stor del af nyetableringerne er så små, at de ikke kan opfylde Danmarks Statistiks bagatelgrænse.

Iværksættere fordelt på køn, Aarhus, 2014-2022

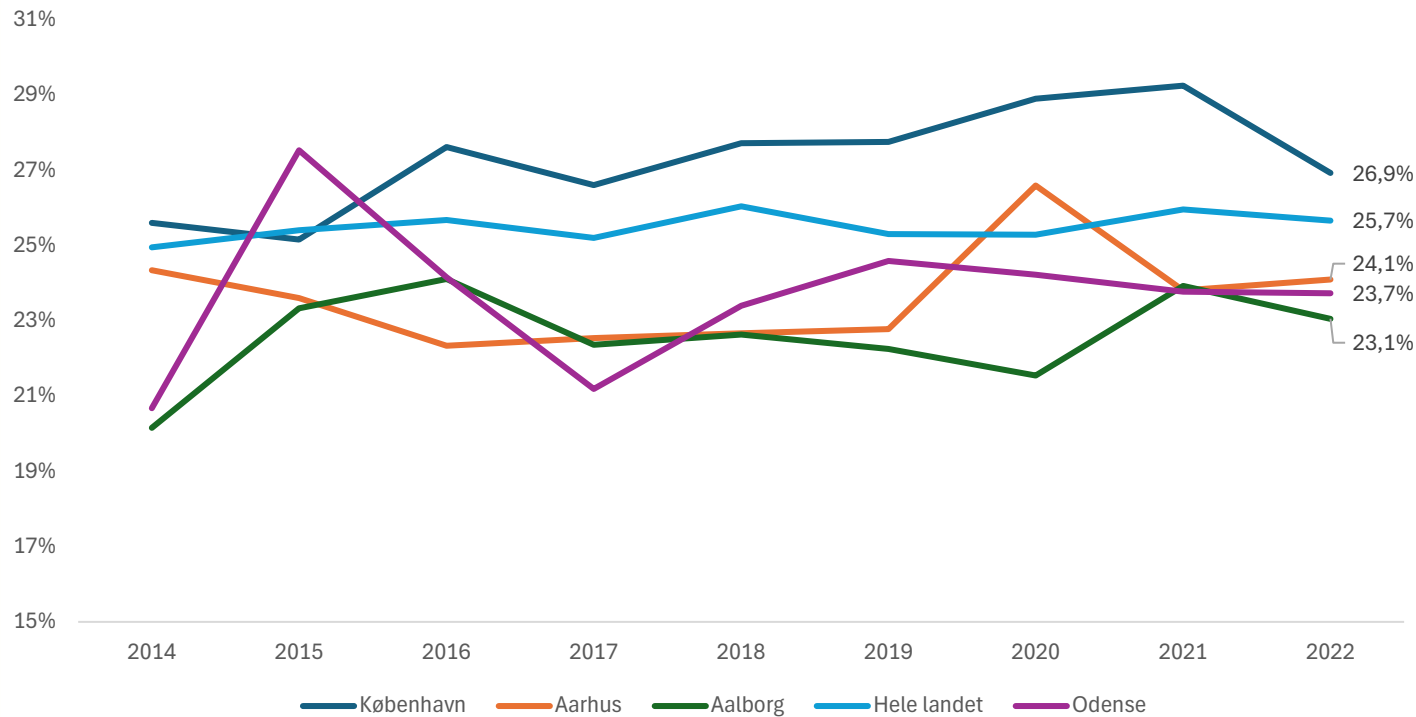

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks nye iværksætterdatabase.

Figureerne ovenfor viste et fald i antal iværksættervirksomheder. Ser vi på personerne bag iværksættervirksomhederne så var der i alt 1.266 iværksættere i Aarhus i 2022. Der var tilbagegang blandt både mænd og kvinder.

Bemærk at antal iværksættere er større end antal iværksættervirksomheder da en iværksættervirksomhed kan være etableret af flere iværksætter.

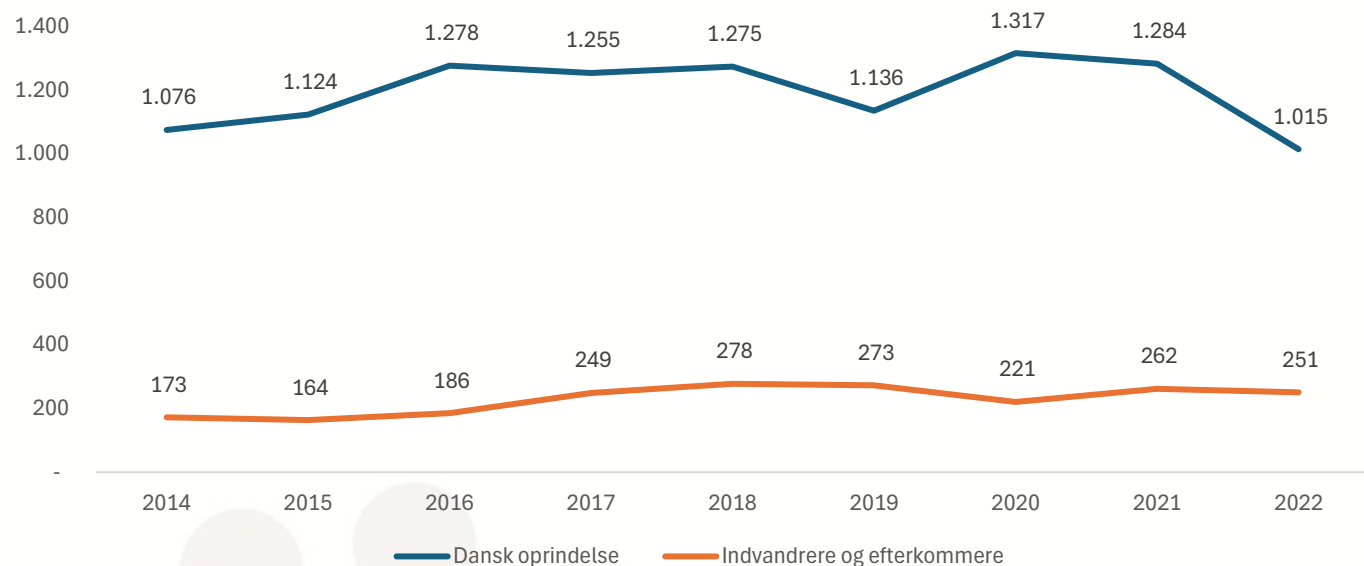
Kvindens andel af iværksætterne i de største kommuner og hele landet 2014-2022

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks nye iværksætterdatabase.

Andelen af kvindelige iværksættere i Aarhus i 2022 udgjorde 24,1 procent. Det er en lidt højere andel end i Odense og Aalborg, men en lavere andel end i København og Hele landet. For Hele landet ligger kvindeandelen meget konstant mellem 25 og 26 procent i hele perioden. For Aarhus skiller 2020 sig ud, men ellers er der ikke den store variation.

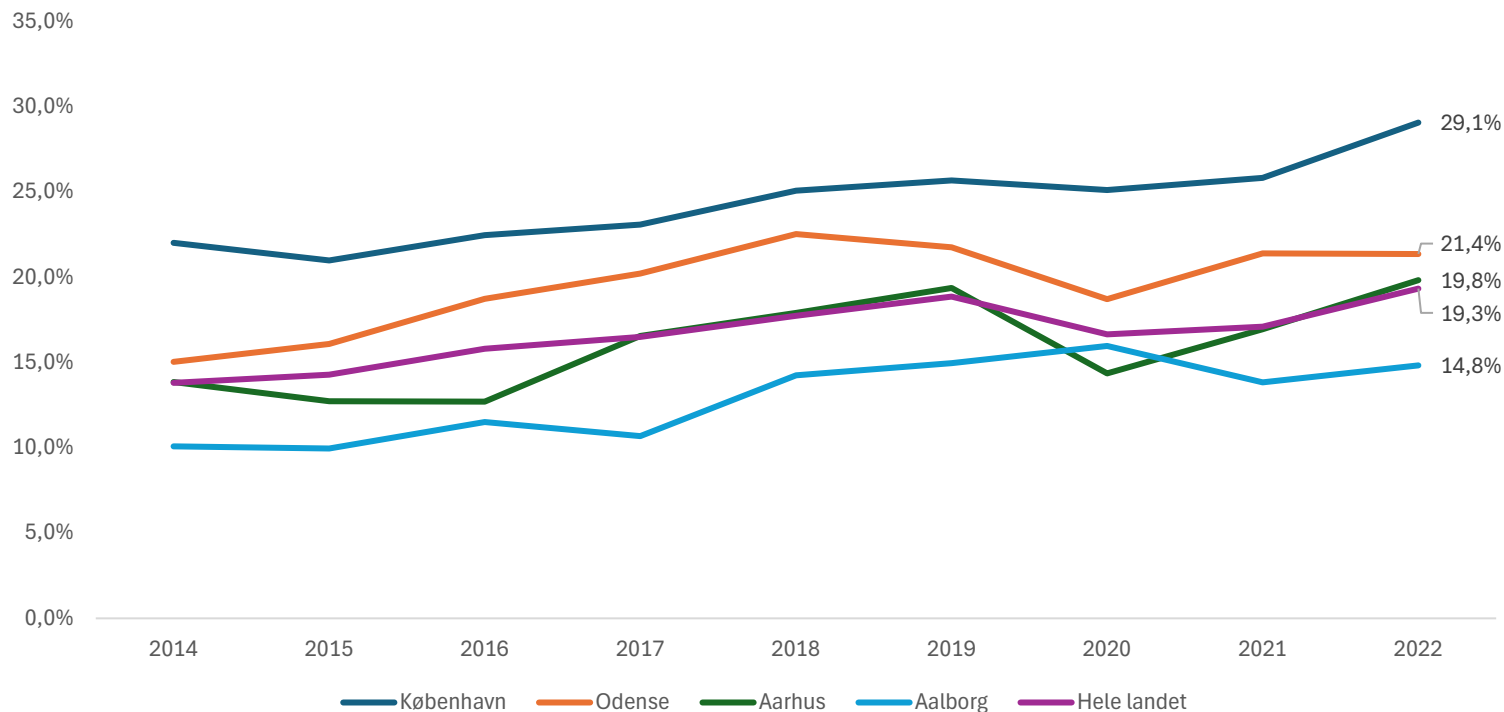
Iværksættere fordelt på herkomst, Aarhus, 2014-2022

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks nye iværksætterdatabase.

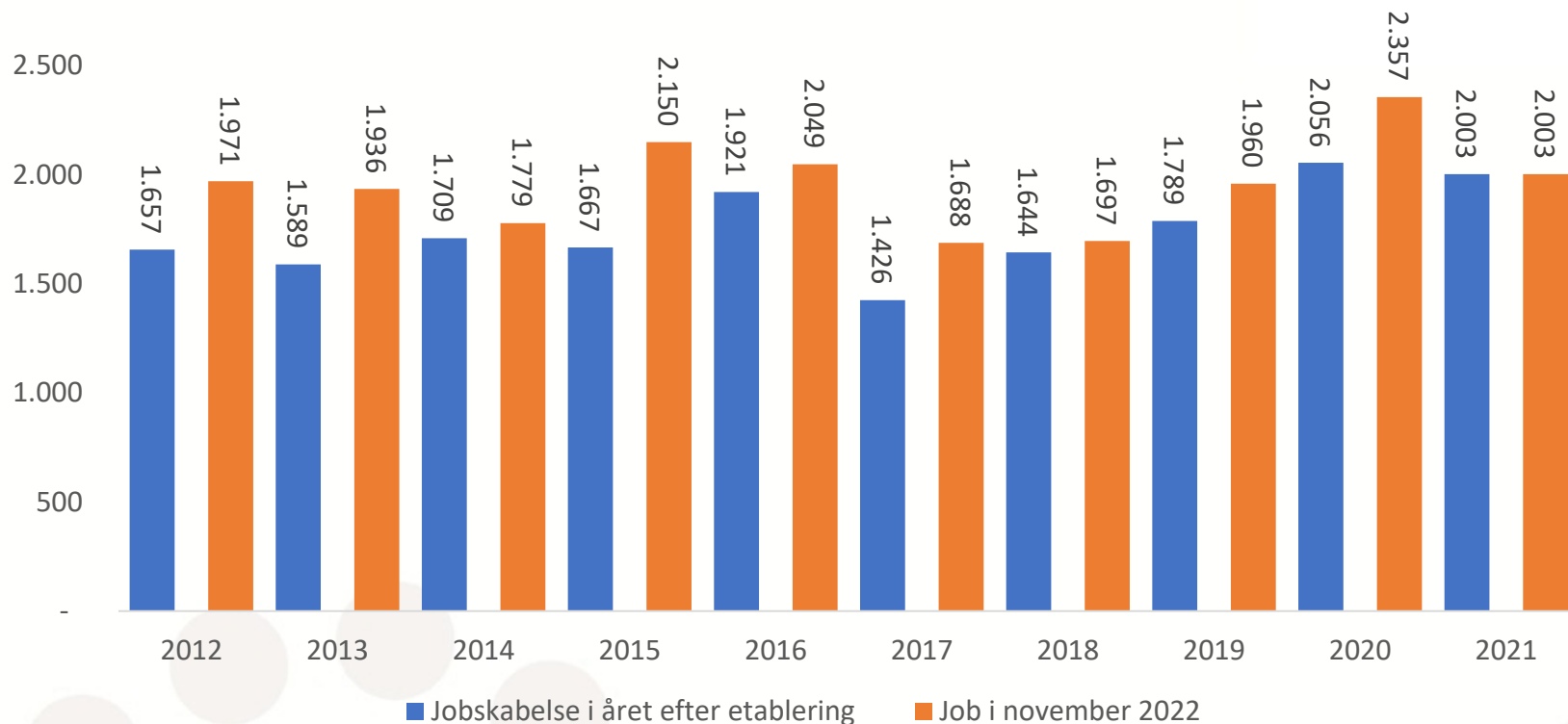
Faldet i iværksætteraktiviteten i Aarhus fra 2021 til 2022 ramte stort set udelukkende danske mænd og kvinder. Indvandrere og efterkommere blandt iværksætterne ligger relativt konstant i hele perioden 2017 til 2022. En del af forklaringen er at brancher som Transport og Hotel og restauration er uberørt af tilbagegangen. Inden for disse brancher er der mange iværksættere med indvandrerbaggrund.

Indvandrere og efterkommere andel af alle iværksættere i de største kommuner og Hele landet 2014-2022

Hver femte iværksætter i Aarhus har baggrund som indvanderer eller efterkommer i 2022. Det er den største andel der er registreret. Andelen følger i høj grad Hele landet, mens Odense og København ligger over og Aalborg under. Går man bag om tallene er det interessant at det er Indvandrere og efterkommere, der sammen med ældre danskere (50 år+), holder gang i iværksætteraktiviteten. Det gælder både i landet som helhed og i Aarhus.

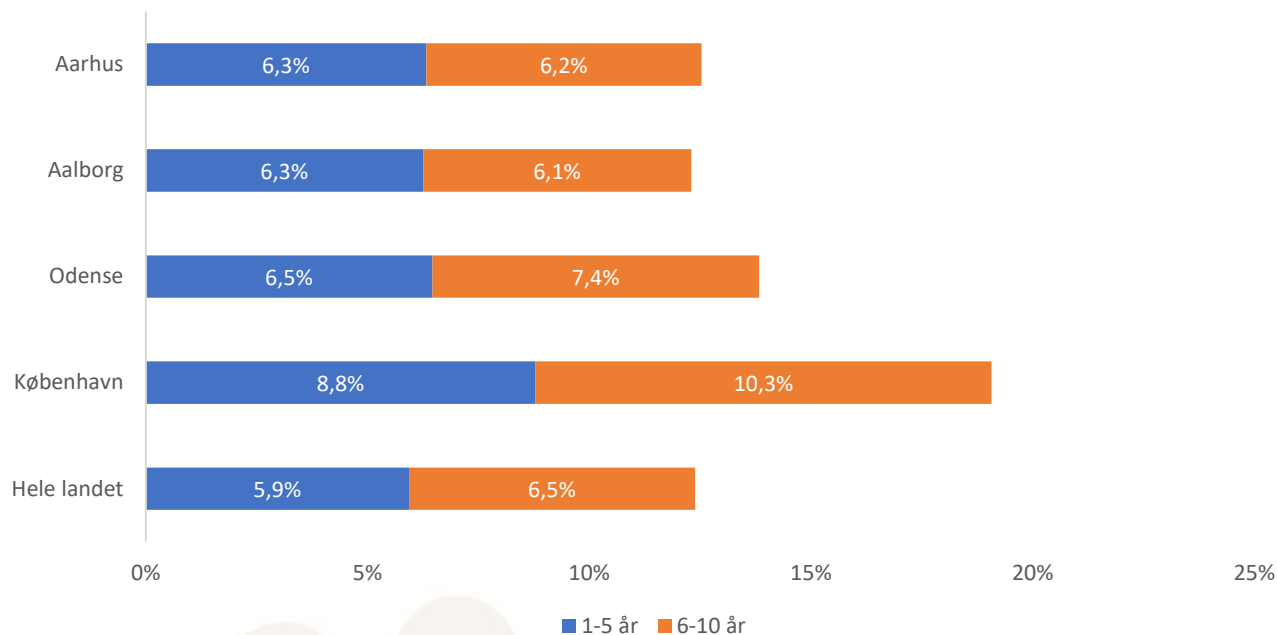
Iværksætternes jobskabelse året efter etablering og i 2022 for seneste 10 Iværksætterårgange

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks gamle iværksætterdatabase og registerbaseret arbejdsstyrkestatistik (RAS)

For samtlige iværksætterårgangene 2012-2020 er antallet af job højere ved udgangen af 2022 end året efter etableringen. Til trods for at mange virksomheder falder fra kan de resterende fastholde og endda udvide den samlede beskæftigelse. Tidligere toppede iværksætterne jobmæssigt typisk året efter etableringen, hvorefter antal job faldt til et lavere, men stabilt niveau.

Iværksætterårgangene 2012-2021's andel af samlet privat beskæftigelse opgjort på område, november 2022.

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks gamle iværksætterdatabase og registerbaseret arbejdsstyrkestatistik (RAS)

I 2022 tegnede de seneste ti iværksætterårgange sig for 12,4 procent af den samlede beskæftigelse i den private sektor. Relativt er iværksætternes jobskabelse størst i Københavns kommune med 19,1 procent. Jobskabelsens relative størrelse i Aarhus og Aalborg kommune ligger på niveau med landsgennemsnittet, mens Odense ligger over landsgennemsnittet.

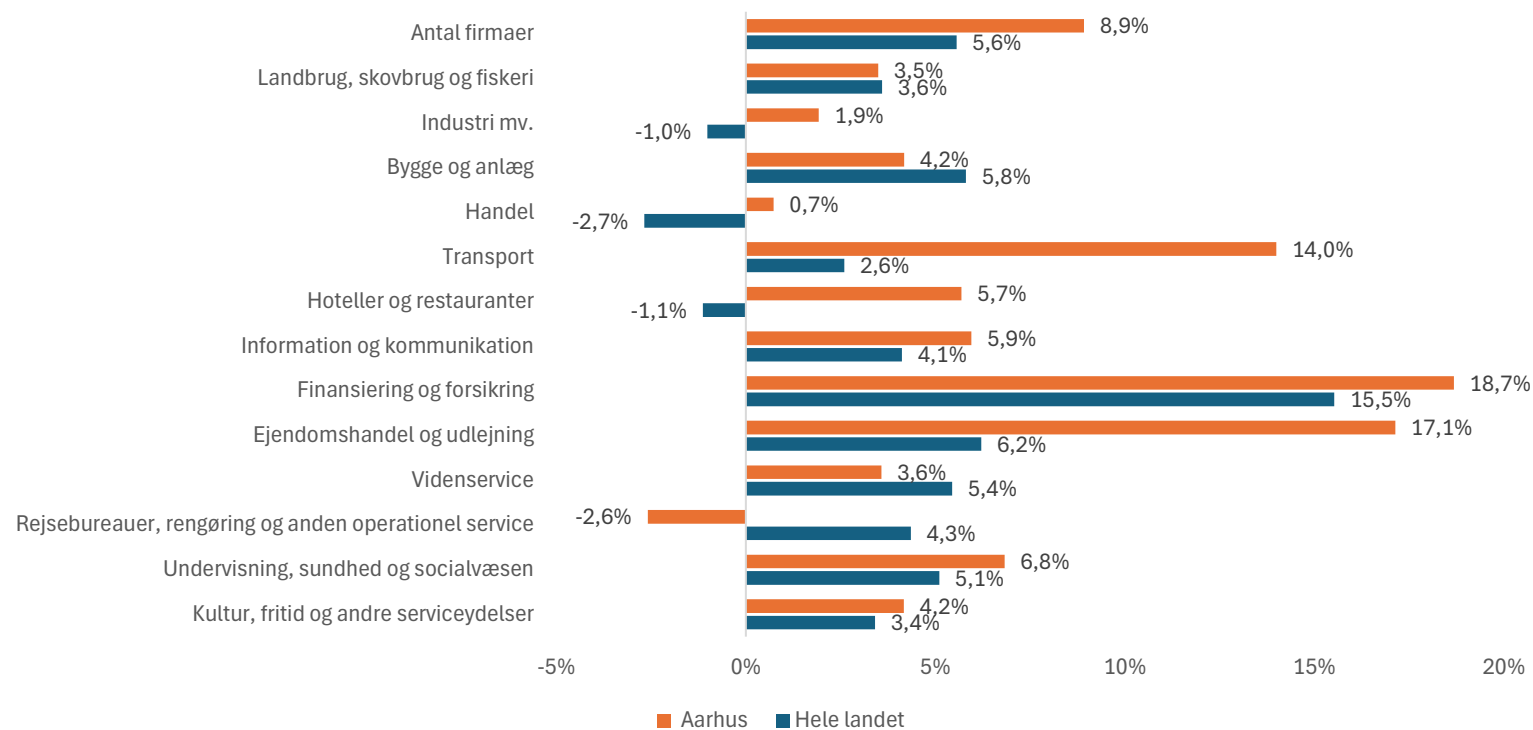
Firmaer i Aarhus opgjort på branche 2019-2022

Branche	2019	2020	2021	2022
Antal firmaer	22.047	22.630	23.761	24.014
Landbrug, skovbrug og fiskeri	315	322	319	326
Industri mv.	779	783	804	794
Bygge og anlæg	1.197	1.194	1.261	1.247
Handel	2.186	2.170	2.264	2.202
Transport	543	525	590	619
Hoteller og restauranter	826	817	839	873
Information og kommunikation	1.496	1.544	1.598	1.585
Finansiering og forsikring	5.279	5.626	6.142	6.265
Ejendomshandel og udlejning	2.481	2.665	2.811	2.906
Vidensservice	3.022	3.017	3.104	3.130
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	1.004	989	1.030	978
Undervisning, sundhed og socialvæsen	1.816	1.881	1.909	1.940
Kultur, fritid og andre serviceydelser	1.103	1.097	1.090	1.149

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks nye Firmastatistik.

Antallet af reelle firmaer i Aarhus blev forøget med 253 firmaer, svarende til en vækst på 1,1 procent. Det sker til trods for fald i antal iværksættere og rekordhøjt konkurstal. Den generelle økonomiske usikkerhed ramte med andre ord primært virksomheder i opstartsfasen.

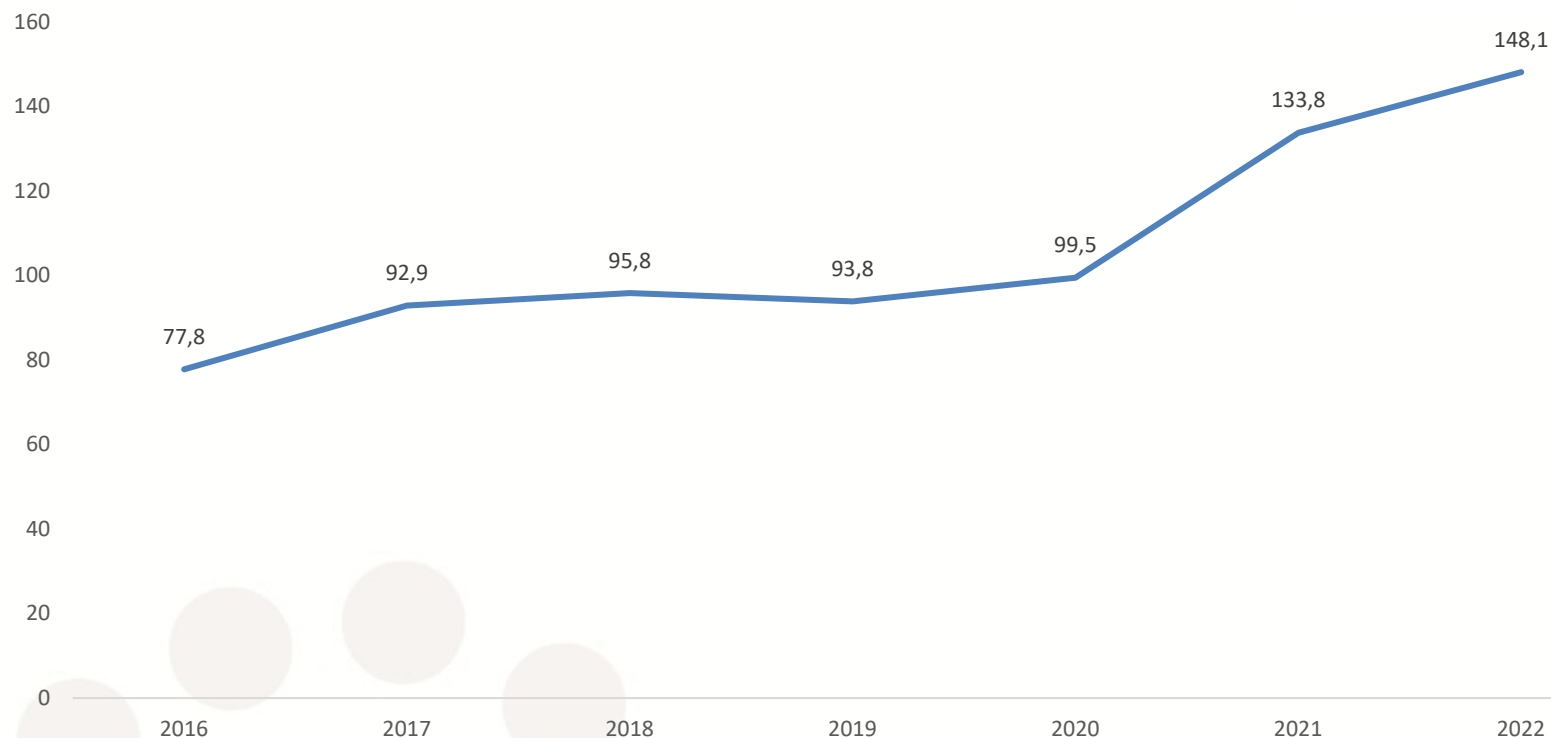
Vækst i antal firmaer opgjort på brancher for Aarhus og Hele landet 2019-2022

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks nye Firmastatistik.

Antallet af reelle firmaer er vokset til det højeste niveau i 2022. Det sker til trods for nedlukninger, krig i Europa, høje energipriser, høje renter og høj inflation. Væksten i Aarhus ligger med 8,9 procent over landsgennemsnittet på 5,6 procent, og væksten sker i alle brancher med undtagelse af Operationel service.

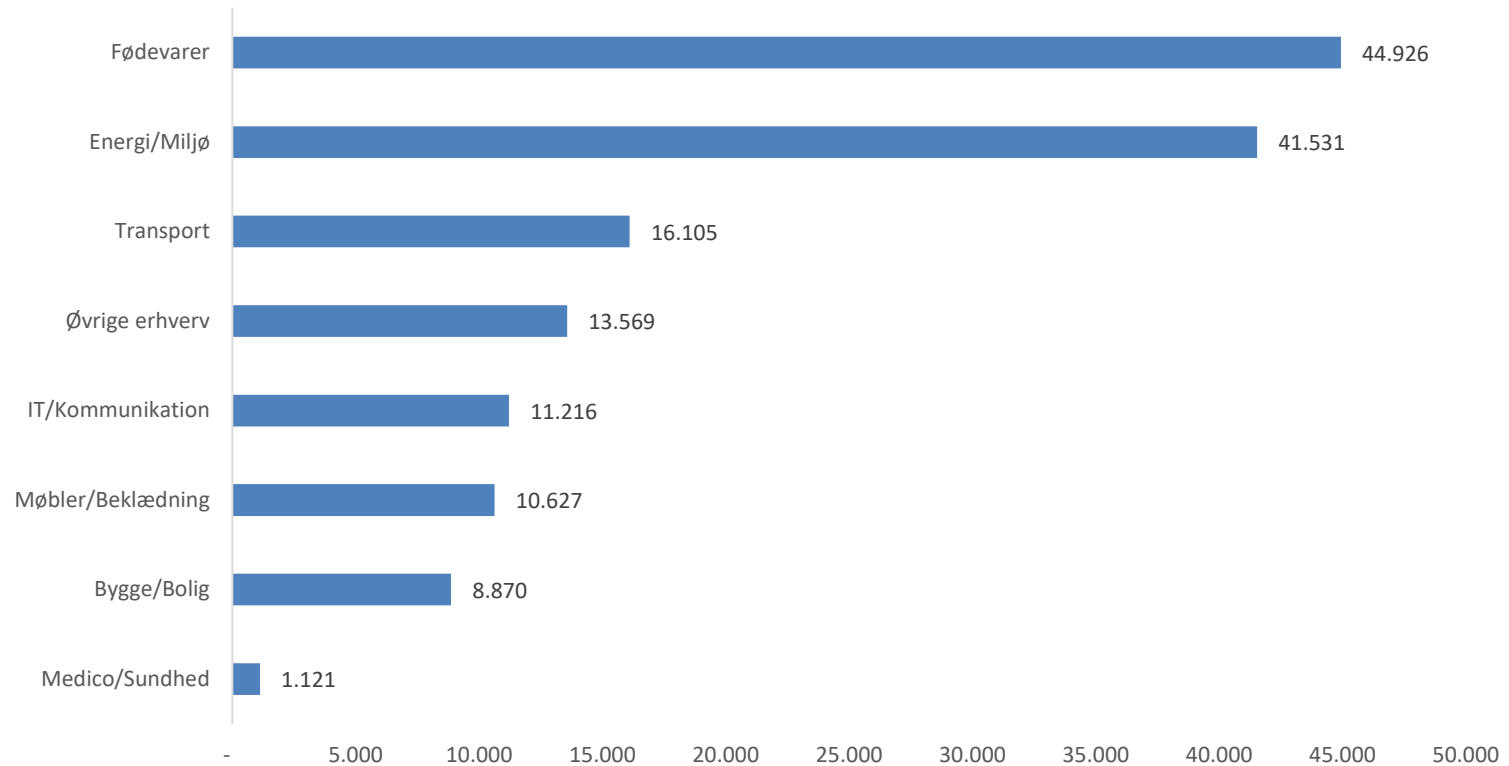
Udvikling i eksportomsætning i mia. kroner i Aarhus' virksomheder 2016-2022

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks Generel Firmastatistik

Eksportomsætningen i Aarhus' virksomheder rundede i 2021 for første gang 100 milliarder kroner. Eksporten endte på 133 milliarder, og de endelige tal for 2022 viser en stigning til 148,1 milliarder kroner.

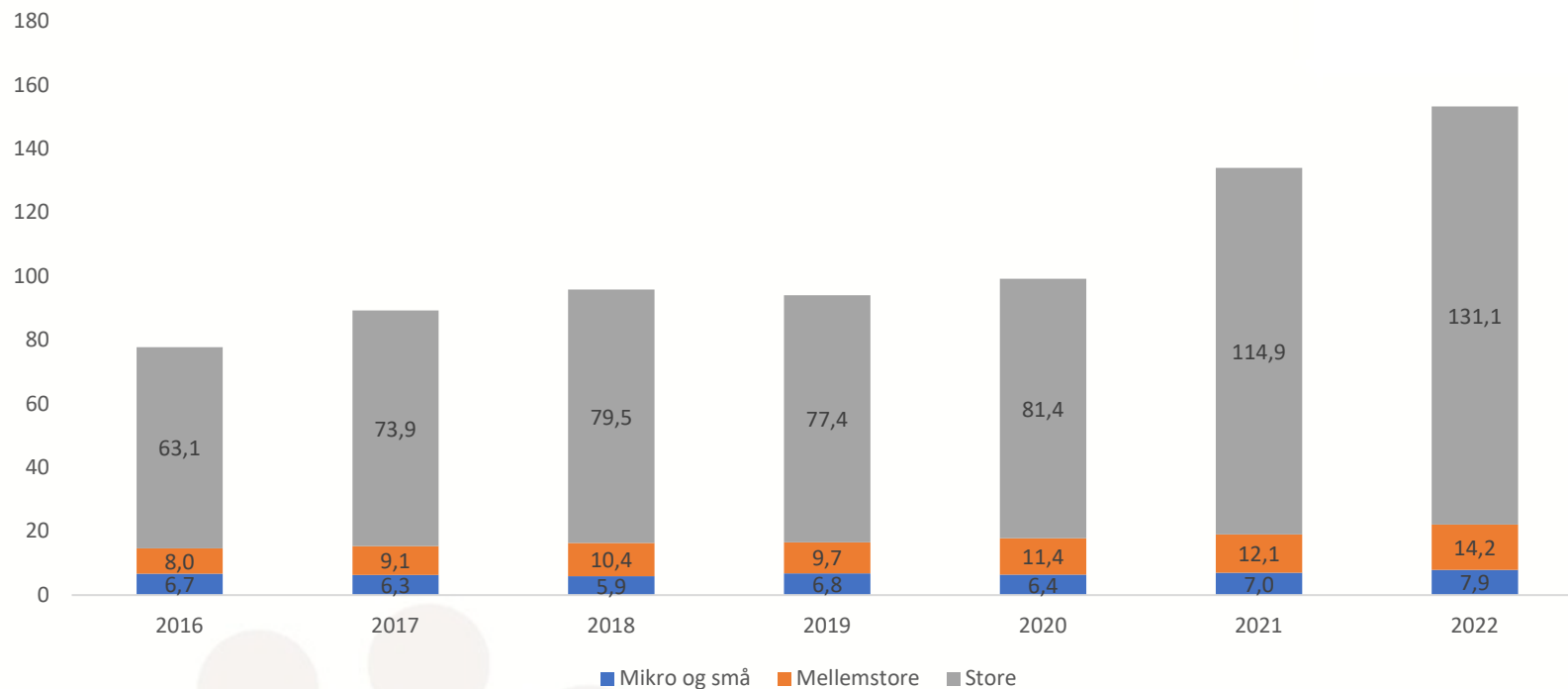
Eksportomsætning i mio.kr. opgjort på styrkepositioner, 2022

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks Generel Firmastatistik

Fødevarer, med Arla i spidsen, er den største eksportklynge i Aarhus kommune med en samlet eksport på 44,9 milliarder. Herefter følger Energi og miljø med 41,5 milliarder. Her er Vestas den dominerende virksomhed.

Udvikling i eksportomsætning i mia. kroner i Aarhus' virksomheder 2016-2022, opgjort på virksomhedsstørrelse

Kilde: Specialkørsel på Danmarks Statistiks Generel Firmastatistik

De store virksomheder i Aarhus, som Vestas og Arla fylder mest med knap 86 procent af den samlede eksport i Aarhus i 2022. Men der er god vækst i eksporten i den aarhusianske SMVer, der fra 2016 til 2022 har øget eksporten fra 14,2 milliarder til 22,1 milliarder kroner.